

TAŞERON AKP, TAŞERON İŞÇİLİĞİ DAYATIYOR

AKP 10 YILDA TAŞERON İŞÇİLİĞİ TAM 4'E KATLADI

AKP TAŞERON İŞÇİLİĞİ GÜÇLENDİRİYOR, EMEĞİN HAKKINI BİR KENARA ATIYOR

- Sendika ve konfederasyonlarca yapılan araştırmaların gösterdiği ortak bulguya göre 2002'de 387 bin dolayında bulunan taşeron işçi sayısı, AKP döneminde 1 milyonu kamuda çalışanlar olmak üzere 2 milyona yaklaştı. AKP 10 yılda taşeron işçiliği tam 4'e katladı.
- AKP, "alt işveren" diye adlandırılan taşeron firmalarca işçi çalıştırma uygulamasına ilişkin düzenlemeyi "iyileştirme" adı altında ısıtıp ısıtıp gündeme getiriyor. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın hazırladığı yeni taslağın da önümüzdeki günlerde, adeta bir dayatma şeklinde sosyal tarafları ikna amacıyla gündeme gelmesi bekleniyor.
- AKP'nin taşeron işçilerin çalışma koşullarını "iyileştireceği" iddiasıyla gündeme getireceği yeni taşeronluk taslağı ile de asıl amacın işçilerin sosyal haklarını ve güvencelerini yok etmek olduğu açık
- Taşeronluk uygulaması ile hukuk deliniyor; düşük ücretli ve sendikasız bir yapı oluşturma niyetiyle istismar ediliyor.
- Taşeron işçilik, yaygın iş kazaları, eksik ücretler, ödenmeyen maaş ve sigorta primleri, kullandırılmayan ücretli izinler, yasal çalışma sürelerinin çok üzerinde ücretsiz çalıştırma demek...
- Taşeron işçilerin yıllık izin, kıdem tazminatı, fazla mesai ve sendikal örgütlenme hakları taşeron firmalarca girdi-çıkı oyunları ile gasp ediliyor. AKP taşeron işçiliği güçlendiriyor, emeğin hakkını bir kenara atıyor
- Sendikal örgütsüzlüğü, güvencesiz çalışmayı, kayıt dışılığı, kuralsızlığı tetikleyen, insan onuruna yakışır düzgün iş tanımını yok sayan taşeronluk uygulaması, çalışma hayatının dengelerini bozuyor, ekonomik ve sosyal açıdan büyük bir tahribat yaratıyor.
- Türkiye'nin kabul ettiği 94 sayılı ILO sözleşmesi, bir işyerinde çalıştırılacak taşeron işçilerine verilecek hakların o işyerindeki kadrolu işçilerle aynı şartları taşıması gerektiğini hükme bağlıyor. Bunun gereği yapılırsa sorun kalmayacak. Oysa AKP, kamudaki taşeron işçiliğinde kamunun sorumluluğunu kaldırmak, taşeron işçiliğini bir maraba sistemine çevirmek istiyor. AKP'yi 94 sayılı ILO Sözleşmesinin gereklerini yerine getirmeye çağırıyoruz!...
- Kamu işyerlerinin istihdam ihtiyacı; asıl işleri de kapsayacak biçimde alt işverenlik müessesesine başvurarak değil, uzmanlarca yapılacak iş değerlendirme çalışmaları sonucu belirlenecek norm kadro çalışmasıyla çözümlenmelidir. Belirlenen norm kadrolarla yapılacak asıl işlerin dışında kalan işler içinse iç mevzuat, 94 sayılı ILO sözleşmesine uygun hale getirilmelidir.
- Ülkemizde adeta kölelik sistemiyle eş değer bir hale gelen taşeronluk uygulamasını teşvik eden politikaları derhal terk edilmeli...

On bir yıla yaklaşan iktidarı döneminde çalışma hayatına yönelik düzenlemeleriyle bir çeşit modern “kölelik düzeni” oluşturmaya çalışan, “yabancılaştırma” şeklindeki özelleştirmelerin potansiyel müşterisi olan küresel karteller ve palazlandırdığı yandaş sermaye grupları için örgütsüz bir çalışan kesimi ve “ucuz işçilik cenneti” yaratmayı hedefleyen AKP, **taşeron işçiliğini** yaygınlaştırma inadından vaz geçmiyor.

Yani 11 yıldır küresel sermayenin ve BOP'un taşeronu olarak çalışan AKP iktidarı, Türkiye'de emekçilere de taşeron işçiliği reva görüyor.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın “alt işveren” (taşeron) uygulamasına ilişkin hazırladığı ve bu kapsamdaki 2 milyona yakın çalışana ilgilendiren yeni taslağı önümüzdeki günlerde, gündeme getirmesi bekleniyor.

AKP, “alt işveren” diye adlandırılan taşeron firmalarca işçi çalıştırma uygulamasına ilişkin düzenlemeleri, “iyileştirme” adı altında ve “taşeron işçiyeye müjde” diye ısıtıp ısıtıp gündeme getiriyor. AKP'nin, daha önceliklere yönelik direnç ve tepkiler nedeniyle yeniden oluşturduğu taslağı, sosyal tarafları ikna etme ve direnci kırma amacıyla göz boyama, olmazsa dayatma şeklinde hayata geçirmeye çalışacağı anlaşılıyor.

Emek kesimi; AKP'nin taşeron işçilerin çalışma koşullarını “iyileştireceği” iddiasıyla gündeme getireceği yeni taşeronluk düzenlemesi ile de asıl amacının kölelik düzenini tamamlamak, sendikaları tümünden işlevsiz hale getirmek olduğu konusunda hemfikir...

AKP döneminde taşeronluk patladı

Türkiye'de taşeron uygulaması kapsamındaki işçi sayısına ilişkin sağlıklı istatistiki veriler bulunmuyor. Bakanlığın toplam sayıyı 1 milyon dolayında göstermesine karşılık, sendika ve konfederasyonlarca yapılan araştırmalar ortak **2002'de 387 bin dolayında bulunan taşeron işçi sayısının, AKP döneminde 4 kat artarak 2 milyona yaklaştığını gösteriyor.** Bunlardan 1 milyona yakınının da kamuda çalıştığı tahmin ediliyor.

Bakanlığın açıkladığı veriler gayriciddi...

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 2012 sonlarında taşeron işçilikle ilgili bir rapor yayınladı ve bu şekilde çalışan işçilerin sektörlere göre dağılımını verdi. Bakanlığın verilerine göre kamuda 585 bin 788, özel sektörde de 419 bin 466 kişi olmak üzere toplam 1 milyon 5 bin 254 kişi alt işverende çalışıyor. Ancak, sektörlere göre baktığımızda sağlık alanında 16 bin 184, temizlik işlerinde 471 bin 442, güvenlik hizmetlerinde 117 bin 541 ve dağıtımda 34 bin 621 kişi çalıştığı görülüyor ki bunların toplamı da 585 bin 788 değil 639 bin 788 ediyor. Bu da basit bir toplama işlemi bile doğru yapamayan Bakanlığın, konuya gösterdiği özen ve ciddiyeti (!) ortaya koyuyor.

Bakanlığa göre taşeron işçisi sayısı(*)

	Kişi
KAMU	585.788(?)
Sağlık	16.184
Temizlik	471.442
Güvenlik	117.541
Dağıtım	34.621
ÖZEL SEKTÖR	419.466
İdari ve destek hizmetleri	4.146
Ulaştırma ve depolama	10.347
Madencilik ve taş ocakçılığı	12.606
İmalat	63.849
İnşaat	318.087
Diğer	10.431
TOPLAM	1.005.254(?)

(*)<http://www.csqb.gov.tr/csqbPortal/csqb.portal?page=haber&id=basin491>

Modern kölelik düzenine hayır!...

- ✓ Taşeron işçilik, yaygın iş kazaları, eksik ücretler, ödenmeyen maaş ve sigorta primleri, kullanılmayan ücretli izinler, yasal çalışma sürelerinin çok üzerinde ücretsiz çalıştırma anlamına geliyor.
- ✓ Alt işverenlik uygulaması, sendikal örgütlenmeyi imkânsızlaştırıyor.
- ✓ Taşeron işçilerin yıllık izin, kıdem tazminatı, fazla mesai ve sendikal örgütlenme hakları taşeron firmalarca girdi-çıkıttı oyunları ile gasp ediliyor.
- ✓ Alt işveren yanında çalışan işçi, sık işveren değişikliği nedeniyle yıllık ücretli izne hak kazanamıyor.
- ✓ Alt işveren işçileri, ücretlerini tam ve düzenli alamıyor. Kamu makamlarının, alt işverene verdiği belirli işler dışında, alt işverenin işçisinin ücretini ödeyip ödemediğini kontrol etme yükümlülüğü bulunmuyor.
- ✓ Sendikal örgütsüzlüğü, güvencesiz çalışmayı, kayıt dışılığı, kuralsızlığı tetikleyen, insan onuruna yakışır düzgün iş tanımını yok sayan taşeronluk uygulaması, çalışma hayatının dengelerini bozuyor, ekonomik ve sosyal açıdan büyük bir tahribat yaratıyor.
- ✓ Alt işveren işçileri, aynı işi yapan asıl işverene ait işçilerin tabi olduğu çalışma koşulları, iş sağlığı ve güvenliği önlemleri, sendikal örgütlenme ve toplu sözleşme haklarının kullanımı gibi konularda eşitsizlik yaşıyor.
- ✓ Bir yıldan az sürelerle sözleşme yapılması ve bir yıllık kıdem şartı sağlansa dahi kıdem tazminatlarının alt işveren tarafından ödenmemesi sonucunda, işçiler kıdem tazminatlarını ya hiç alamıyor ya da uzun yargı süreçleri ile alabiliyor.
- ✓ Alt işverenlik ilişkisi, işçilerin iş güvencesi hükümlerinden yararlanmasını engellemek amacıyla İş Kanunu'nda belirlenen 30 işçi sayısının altına düşmek için kullanılıyor.
- ✓ Taşeronlar, ekonomik açıdan zayıf olmaları nedeniyle iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmasını asıl işverenden bekliyor, iş kazası ve meslek hastalıklarının oluşmasını önleyici önlemlere ve eğitime gereken önemi vermiyor. Her yıl yüzlerce işçi, iş kazalarında yaşamını yitiriyor.
- ✓ İş Kanunu'na göre alt işverene verilecek asıl işin bir bölümünün "işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerden olması" gerekiyor. Uygulamada bu kural sık sık çiğneniyor.

AKP'yi 94 sayılı ILO Sözleşmesine uymaya çağırıyoruz!...

Türkiye, bir işyerinde çalıştırılacak taşeron işçilerine verilecek ücret ve diğer sosyal hakların o işyerindeki kadrolu işçilerle aynı şartları taşıması gerektiğini hükme bağlayan 94 sayılı ILO sözleşmesini, yılında kabul etti. Bu sözleşmenin uygulanmasını sağlayamaya yönelik Bakanlar Kurulu Kararı da 1988 yılında Resmi Gazete'de yayımlandı.

Bu kapsamda, taşeronlarca çalıştırılan işçilere, işin dahil olduğu işkolu veya meslekte aynı tipteki iş için, toplu sözleşme veya mevzuatla kabul edilenlerden daha aşağı olmayacak şartlarda ücret ödenmesi ve aynı şartların sağlanması, ücret, yan ödeme ve çalışma şartlarının toplu sözleşme veya mevzuatla belirlenmesi halinde, taşeronlarca en yakın ve en uygun bir bölgedeki işkolu veya meslekteki aynı tip iş için, toplu sözleşmenin uygulanması gerektiği, ancak, böyle bir düzenleme yoksa, asgari ücretten az olmayacak şekilde ücret, yan ödeme ve çalışma şartlarının işçilere temin edilmesi esas kabul ediliyor.

Bu sözleşme hükümlerinin gereği yerine getirilse, sorun kalmayacak. Oysa AKP, kamudaki taşeron işçiliğinde kamunun sorumluluğunu kaldırmak, taşeron işçiliğini bir maraba sistemine çevirmek istiyor.

Bu bağlamda;

- ✓ Kamu işyerlerinde, belirlenen norm kadrolarla yapılacak asıl işlerin dışında kalan işler içinse 4734 ve 4735 sayılı kanunlar ile alt mevzuat metinleri 94 sayılı ILO sözleşmesine uygun hale getirilmelidir.
- ✓ 94 Sayılı ILO sözleşmesi hükümlerinin, özel sektörü de kapsayacak hale getirilmesi için düzenlemeye gidilmelidir.
- ✓ Kamu işyerlerinin istihdam ihtiyacı; asıl işleri de kapsayacak biçimde alt işverenlik müessesesine başvurarak değil, uzman ekiplerce yapılacak iş değerlendirme çalışmaları sonucu belirlenecek norm kadro çalışmasıyla çözümlenmelidir.
- ✓ Her çalışanın kıdem tazminatı hakkını güvence altına alınan haksızlıklara, adaletsizliklere meydan vermeyecek bir sistem geliştirilmelidir. Kıdem tazminatının alınması konusunda yaşanan sorunlar ortadan kaldırılmalıdır.
- ✓ Kıdem tazminatı konusunda kazanılmış haklardan geriye gidilmesinin olmamasıdır. Özellikle özel sektörde çalışanların mağduriyetine yol açan kıdem tazminatı sorunu çalışanlar lehine çözüme kavuşturulmalıdır.
- ✓ Ülkemizde kölelik sistemiyle eş değer bir hale gelen alt işverenlik uygulamasını teşvik eden politikaların terk edilmesi gerekiyor.